

Resumé diplomové práce

Veronika Čepelková: Hlavní úkoly pastorační péče o seniory

Úvodní kapitola diplomové práce se nejprve zabývá definováním stárnutí. Toto definování ukazuje, že pojem stárnutí se dotýká každého člověka v každém věku, ovšem u starého člověka jsou znaky stárnutí zřetelné. Dále se tato kapitola věnuje problematice, odkdy se člověk stává starým. Začátek období seniorského věku není možné s přesností určit, i když existují různé teorie a kategorizace. Růst populace seniorů (který nemá tendenci se zastavovat) je apelem na společnost a zdravotní, sociální i pastorační práci se této problematice věnovat a zajistit seniorům dostatečnou péči a podporu. Kapitola dále ukazuje, že dnešní senioři se v mnoha věcech liší od seniorů minulých let. Senioři odcházejí do starobního důchodu ve vyšším věku, mají možnost se na stáří připravovat a prožívat stáří aktivně díky mnoha širokým programovým nabídkám.

Teologie stáří ve druhé kapitole vychází nejprve z Bible, kde se o stáří hovoří na mnoha místech. Staří lidé zde mají zvláštní výsady, ale také úkoly. Dále se kapitola věnuje teologii Jana Pavla II. Tato teologie vychází zvláště z Listu starým lidem, ve kterém se bývalý papež ekumenicky obrací ke všem starým lidem a povzbuzuje je, aby byli s to prožívat své stáří ve společenství s Bohem i ostatními lidmi v duchu evangelia. V tomto poslání je důležité přijmout vlastní identitu a vytvořit si správnou představu o Bohu.

Stáří není nemoc, ale nemoci přináší. Tento a nejen tento poznatek přináší kapitola třetí, zabývající se zdravím a nemocemi ve stáří. Jsou zde probrány nemoci, se kterými se může senior potýkat (se zaměřením na demence a Alzheimerovu chorobu) a také je zde načrtnuta prevence zdraví ve stáří. Tento náčrt ukazuje, že v mnoha případech je možné nemocen předcházet.

Rodina je pro seniora nenahraditelnou institucí a zároveň vztahovou sítí, kde je možné tyto vztahy prohlubovat. Tak to ukazuje kapitola čtvrtá, která se kromě života seniorů v rodině, věnuje také mezigeneračním vztahům a životu v kolektivním zařízení. Kapitola zmiňuje tzv. ageismus (zvláště u studentů středních škol), který zahrnuje předsudky a negativní představy o starých lidech a nebo projevy diskriminace vůči nim. Osobní kladný vztah vůči seniorům mladí lidé často získávají přímo v rodině. Vyváženost pohledu spočívá ve vzájemném

pochopení, dialogu a spolupráci generací. Kolektivní zařízení přebírá úlohu zajistit seniorovi nový domov, potřebnou péči a dostatečnou podporu.

Tématu vzdělávání a pracovní kariéře seniory se věnuje kapitola pátá. Vzdělávání seniorů dnes patří k jistým trendům společnosti a je záležitostí aktivního stáří. Nejrozšířenější vzdělávací programy jsou univerzity a akademie třetího věku. Téma pracovní kariéra seniorů poukazuje na to, že i když od roku 1990 u nás docházelo k vytlačování starší pracovní síly z trhu práce, dnes se však klade důraz na to, aby měli starší pracovníci možnost udržet a rozvíjet svou kvalifikaci a aby jim byla dána možnost se na trh práce vrátit. Senioři v současnosti tvoří významnou část pracovní síly a mohou se v práci zapojovat i jako dobrovolníci.

Poslední, šestá kapitola se přímo zaměřuje na pastorační práci se seniory a její hlavní úkoly, které jsou rozděleny na tři části, resp. skupiny. První se týká pastorační práce seniorů v rodině, druhá pastorační práce nemocných seniorů a konečně třetí se zaměřuje na tzv. aktivní seniory a navrhuje pastorační program podle rakouského vzoru LIMA. Rodina byla v této kapitole (a nejen v ní) postavena jako základ pro pastorační práci se seniory. Pro pastorační péči s nemocnými seniory je důležité chápat smysl nemoci, utrpení a smrti, pomoci přijmout nemocnému seniorovi pravdu o jeho stavu, seznámit se s fázemi přijetí nemoci a také pomoci, aby tuto nemoc dokázal přijmout s pomocí víry. Návrh programu podle rakouského modelu LIMA směřuje především k inspiraci realizovat aktivitu, která se zabývá otázkami víry a smyslu života ve stáří, tréninku paměti, tréninku kompetencí a psychomotorickému tréninku. Tyto složky jsou důležité k tomu, aby senior prožíval stáří aktivně a plnohodnotně.